

Бердянський державний педагогічний університет
Кафедра соціальної роботи та інклюзивної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

Катерина ПЕТРОВСЬКА

“27”_серпня_2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕХНОЛОГІЯ СТВОРЕННЯ СЛУЖБ ШКІЛЬНОГО ПОРОЗУМІННЯ

підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

Спеціальність: 231 Соціальна робота

Освітньо-професійна програма: Соціальна педагогіка

Факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти

Бердянськ, 2022

Робоча програма «Технологія створення шкільної служби порозуміння» для здобувачів першого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота.

Освітньо-професійної програми Соціальна педагогіка

Розробник: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти Захарова Н. М.

Робочу програму погоджено проектною групою освітньо-професійної програми «Соціальна педагогіка» та схвалено на засіданні кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти

Від «27» серпня 2022 року (протокол № 1)

Завідувач кафедри соціальної роботи

та інклюзивної освіти

Катерина ПЕТРОВСЬКА

Гарант освітньо-професійної програми

Ольга ГУРЕНКО

«Соціальна педагогіка»

БДПУ, 2022 рік

Наталя ЗАХАРОВА, 2022 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 23 Соціальна робота (шифр і назва)	<i>За вибором</i>	
	Спеціальність 231 Соціальна робота		
Модулів – 1	Освітньо-професійні програма: <u>Соціальна педагогіка</u>	Рік підготовки	
Змістових модулів – 10		-	2-й
Загальна кількість годин – 150		Семестр	
Мова навчання: українська		-	3 -й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Освітній ступінь: <u>магістр</u>	Лекції	
		-	8 год.
		Практичні, семінарські	
		-	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		-	78 год.
		Індивідуальні завдання:	
год.			
Вид контролю:			
-	зал.		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для заочної форми навчання – 12/78 (9/91)

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Технологія створення шкільної служби порозуміння» є: опанування здобувачам ВО теоретико-методологічними основами застосування медіації як соціальної технології, надання системи знань і навичок щодо сприяння учнівському середовищу у вирішенні конфліктів мирним шляхом, формування поваги до прав і свобод людини.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Технологія створення служби шкільного порозуміння» є: допомога сторонам конфлікту знайти взаємоприйнятний варіант вирішення ситуації при застосуванні відновних практик; формування вмінь та навичок у учасників/учасниць освітнього процесу вирішувати конфлікти ненасильницьким мирним шляхом профілактика насильства та жорстокого поведіння в освітньому середовищі;

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

№ з/п	Програмні компетентності	Компетенції*	Результати навчання
1.	ЗК-1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ПР-1 Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної / недостатньої інформації та суперечливих вимог.
2.	ФК-5	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.	ПР-9 Організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи, ініціювати командоутворення та координувати командну роботу.

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичні основи та суть медіації

1.1. Запровадження медіації в Україні; аналіз законодавства.

Передумови запровадження медіації в Україні.. Поняття медіації. Принципи медіації. ЗУ «Про соціальні послуги»: медіація в системі базових соціальних послуг.

1.2. Міжнародний та вітчизняний досвід медіації.

Діяльність Інституту миру і примирення в контексті популяризації медіації, Національної служби посередництва та примирення. Український центр медіації. Центри відновного правосуддя. Відновні практики.

Тема 2. Медіація у професійній діяльності соціального працівника.

2.1. Етичні норми процесу медіації.

Етично-правове регулювання медіації. Провідні засади Європейського кодексу поведінки медіаторів. Основні етичні засади. Права, обов'язки, ролі, відповідальності медіатора.

2.2. Медіація у сферах суспільного життя.

Сфера застосування медіації. Медіація у сфері освіти. Медіація у сімейних, цивільних справах. Медіація у розгляді трудових, громадських проблем.

Тема 3. Шкільна служба порозуміння як соціальний проєкт.

3.1. Медіація в ЗЗСО: соціально-педагогічний аспект

Актуальність створення шкільної служби порозуміння Нормативно-правова підтримка медіації. Шкільна медіація: цілі, завдання, функції. Основна мета медіативної практики.

3.2. Методологія проєктування ШСП.

Служба порозуміння закладу освіти як соціальний проєкт. Методологічна та технологічна особливість проєктування ШСП; функції ШСП; підбір команди потенційних медіаторів та медіаторок, координаторів. Структура методичної розробки проєкту ШСП.

Тема 4. Відновлювальна медіація як системний підхід до вирішення конфлікту.

4.1. Створення служби порозуміння в закладі освіти

Алгоритм створення ШСП. Організація роботи служби порозуміння закладу освіти. Права та обов'язки медіаторів ШСП.

4.2. Діяльність служби порозуміння в закладі освіти

Структура служби порозуміння (підрозділи): інформаційного забезпечення, просвітницької роботи, діловодство. Координація служби порозуміння; функції координатора.

Тема 5. Структурно-організаційні засади ШСП

5.1. Планування діяльності ШСП.

Включення діяльності служби порозуміння до річного плану. План заходів інформаційної кампанії для популяризації медіації. Заходи з ознайомлення учасників освітнього процесу із метою та завданнями діяльності

служби порозуміння в закладі. Взаємодія ШСП та учнівського самоврядування.

5.2. Ведення документації ШСП

Організаційно-розпорядча документація: наказ про створення служби порозуміння в закладі, Порядок організації діяльності служби порозуміння закладу.

Тема 6. Координація служби порозуміння.

6.1. Моніторинг діяльності ШСП

Ознайомлення педагогічного колективу з результатами діяльності Служби порозуміння. Моніторинг інформаційної кампанії в закладі з впровадження та результатів діяльності служби порозуміння.

6.2. Засоби популяризації ШСП

Створення ініціативної групи для проведення інформаційної кампанії. Презентація діяльності Служби порозуміння ЗЗСО для учнів та батьків. Оновлення інформації на стенді в рекреаціях закладу щодо поняття медіації та діяльності Служби порозуміння.

2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	ла б	інд	с.р.
	-	-	-	-	-	-	90	8	4	-	-	78
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Тема 1. Теоретичні основи та суть медіації												
1.1.Зaproвaдженн я медіації в Україні: аналіз законодавства	-	-	-	-	-	-	7	2	-	-	-	5
1.2. Міжнародний та вітчизняний досвід медіації	-	-	-	-	-	--	8	-	-	-	-	8
Разом за темою1.	-	-	-	-	-	-	15	2	-	-	-	13
Тема2. Медіація у професійній сфері соціального працівника												
2.1.Етичні норми процеси медіації	-	-	-	-	-	-	7	-	2	-	-	5
2.2.Медіація у сферах суспільного життя	-	-	-	-	-	--	8	-	-	-	-	8
Разом за темою2	-	-	-	-	-	-	15	-	2	-	-	13
Тема 3. Шкільна служба порозуміння як соціальний проект												

3.1. Медіація в ЗЗСО: соціально-педагогічний аспект	-	-	-	-	-	-	7	-	2	-	-	5
3.2.Методологія проектування ШСП	-	-	-	-	-	--	8	2	-	-	-	6
Разом за темою3	-	-	-	-	-	-	15	2	2	-	-	11
Тема 4. Відновлювальна медіація як системний підхід до вирішення конфлікту												
4.1.Створення служби порозуміння в закладі освіти	-	-	-	-	-	-	7	2	-	-	-	5
4.2. Діяльність служби порозуміння в закладі освіти	-	-	-	-	-	--	8	2	-	-	-	6
Разом за темою4	-	-	-	-	-	-	15	4	-	-	-	11
Тема 5. Структурно-організаційні засади ШСП												
5.1. Планування діяльності ШСП	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	7
5.2. Ведення документації ШСП	-	-	-	-	-	--	8	-	-	-	-	8
Разом затемою 5	-	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-	15
Тема 6. Координація служби порозуміння												
6.1. Моніторинг діяльності ШСП	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	7
6.2. Засоби популяризації ШСП	-	-	-	-	-	--	8	-	-	-	-	8
Разом за темою 6	-	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-	15
Усього	-	-	-	-	-	-	90	8	4	-	-	78

4. Теми лекцій

№ з/п	Назви тем	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	2		
1	Тема 1. Теоретичні основи та суть медіації	-	2
1.1.	Запровадження медіації в Україні; аналіз законодавства. Передумови запровадження медіації в Україні. Поняття медіації. ЗУ «Про соціальні послуги»: медіація в системі базових соціальних послуг.	-	2
1.2.	Міжнародний та вітчизняний досвід медіації. Діяльність Інституту миру і примирення в контексті популяризації медіації. Національна служба посередництва та примирення. Український центр медіації. Центри відновного правосуддя.	-	-
2	Тема 2. Медіація у професійній сфері соціального працівника	-	-
2.1.	Етичні норми процесу медіації. Принципи медіації. Етично-правове регулювання медіації. Провідні засади Європейського кодексу поведінки медіаторів. Основні етичні засади. Права, обов'язки, ролі, відповідальності медіатора.	-	-
2.2.	Медіація у сферах суспільного життя. Сфера застосування медіації. Медіація у сфері освіти. Медіація у сімейних, цивільних справах. Медіація у розгляді трудових, громадських проблем. Підготовка медіаторів для роботи в різних сферах.	-	-
3.	Тема 3. Шкільна служба порозуміння як соціальний проект	-	-
3.1.	Медіація в ЗЗСО: соціально-педагогічний аспект Актуальність створення шкільної служби порозуміння Нормативно-правова підтримка медіації. Шкільна медіація: цілі, завдання, функції. Основна мета медіативної практики.	-	-
3.2.	Методологія проектування ШСП. Служба порозуміння закладу освіти як соціальний проект.	-	2

	Методологічна та технологічна особливість проектування ШСП; функції ШСП. Підбір команди потенційних медіаторів та медіаторок, координаторів. Структура методичної розробки проекту ШСП.		
4.	Тема 4. Відновлювальна медіація як системний підхід до вирішення конфлікту	-	4
4.1.	Створення служби порозуміння в закладі освіти Алгоритм створення ШСП. Організація роботи служби порозуміння закладу освіти. Права та обов'язки медіаторів ШСП. Відновні практики.	-	2
4.2.	Діяльність служби порозуміння в закладі освіти Структура служби порозуміння (підрозділи): інформаційного забезпечення, просвітницької роботи, діловодство. Координація служби порозуміння; функції координатора.	-	2
	РАЗОМ	-	8

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назви тем	Кількість годин		
		Денна	Заочна	
1	2	Денна	Заочна	
1	Тема 1. Теоретичні основи та суть медіації	-	-	
1.1.	Запровадження медіації в Україні; аналіз законодавства.	-	-	
1.2.	Міжнародний та вітчизняний досвід медіації.	-	-	
2	Тема 2. Медіація у професійній сфері соціального працівника	-	2	
2.1.	Етичні норми процесу медіації. Провідні засади Європейського кодексу поведінки медіаторів. Основні етичні засади. Права, обов'язки, ролі, відповідальності медіатора.	-	2	
2.2.	Медіація у сферах суспільного життя.	-	-	
- 3.	Тема 3. Шкільна служба порозуміння як соціальний проект	-	2	

3.1.	Медіація в ЗЗСО: соціально-педагогічний аспект Актуальність створення шкільної служби порозуміння Шкільна медіація: цілі, завдання, функції. Відновні практики.	-	2
3.2.	Методологія проєктування ШСП.	■	-
4.	Тема 4. Відновлювальна медіація як системний підхід до вирішення конфлікту	-	-
4.1.	Створення служби порозуміння в закладі освіти	-	-
4.2.	Діяльність служби порозуміння в закладі освіти	-	-
	РАЗОМ	-	4

6. Самостійна робота

2.1. Етичні норми процесу медіації.

Ознайомитися з етичними нормами процесу медіації; тезисно сформулювати основні. Джерело: ЗУ «Про медіацію» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>

3.1. Медіація в ЗЗСО: соціально-педагогічний аспект

Визначити актуальні завдання ШСП; роль соціального педагога ЗЗСО в створенні служби. Джерело: Створення системи служб порозуміння для впровадження медіації за принципом «рівний-рівному/рівна-рівній» та вирішення конфліктів мирним шляхом у закладах освіти. – К.: ФОП Нічога С.О.. – 2018. – 174 с.

7. Індивідуальна робота

2.1. Етичні норми процесу медіації.

Етика поведінки медіатора в ситуації реального конфлікту, правила скерування до інших служб, фахівців. Якими етичними нормами має користуватися медіатор? Запропонуйте етичний варіант розгляду даного питання..

3.1. Медіація в ЗЗСО: соціально-педагогічний аспект

Визначити ефективність та доцільність співпраці медіатора та соціального педагога ЗЗСО. Яким чином сприяти вирішенню конфліктів мирним шляхом в учнівському середовищі? Ваші пропозиції щодо розвитку партнерських стосунків між всіма учасниками медіативної практики

8. Методи навчання

Словесні: проблемний виклад лекції, бесіда, дискусія, проблемний полілог, мозковий штурм тощо

Наочні: спостереження, навчальна презентація, навчальні фільми, реклама тощо

Практичні: практичні вправи, метод моделювання, ігрові ситуації, рольова гра, ділова гра, тренінг тощо

9. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- залік;
- конспекти, повідомлення;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- пропозиції для професійної діяльності.

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота											Середнє арифм. за поточну роботу	Підсумковий тест, (екзамен)	Сума
Тема 1		Тема 2		Тема 3		Тема 4		Тема 5		Тема 6			
T1	T2	T1	T2	T1	T2	T1	T2	-	-	-			
25		25		25		25				-	50	50	100

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених планами семінарських, самостійних та індивідуальних робіт. За вивчення кожної теми максимально нараховується 25 балів, з них: 5 бал. – усна відповідь, по 5 бал. за самостійну та ІНДЗ, 10 бал – тест.

Критерії оцінювання семінарського заняття (усна відповідь)

«5» бали – повно, змістовно, з посиланням на наукові джерела, цитування авторів, зв'язок з попередньо вивченими темами та проекцією на професійну діяльність, повна відповідь на уточнюючі питання, часткова опора на конспект.

«4» бали – достатньо повно, з посиланням на наукові джерела, відповідність темі та плану, зв'язок з попередньо вивченими темами та проекцією на професійну діяльність, об'ємна відповідь на додаткові питання, часткова опора на конспект.

«3» бали – неповне розкриття змісту питання, неповна або негрунтовна відповідь на додаткові питання, допущені незначні помилки під час відповіді, опора на конспект.

«2» бали – часткове розкриття програмного питання, слабке знання базових понять і показників, неповна або відсутня відповідь на додаткові питання, читання з конспекта.

«1» бал – підготовлено письмовий фіксований виступ без усної доповіді.

На занятті заохочується активність здобувачів, участь в обговоренні питань. Висока активність на семінарському занятті (від 3 і більше змістовних доповнень) оцінюється від 1

до 3 балів; середня активність – (доповнення не повні, часткове повторення попереднього доповідача) від 1 до 2 балів.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Самостійна робота є частиною підготовки здобувача до заняття. Проводиться у формі письмової відповіді на теоретичні питання. У складі письмової роботи міститься один-два теоретичні питання.

«5» бали – повна, обгрунтована відповідь на питання аналітичного та пошукового характеру («проаналізуйте», «дайте пояснення», «підібрати», «згрупувати»...).

«4» бали – не досить повна відповідь, недостатня аргументованість на питання аналітичного та пошукового характеру («проаналізуйте», «дайте пояснення», «підібрати», «згрупувати»...).

«3» бали – неповні відповіді на запитання, грубі помилки при висвітленні теоретичного матеріалу.

«2-1» бали – часткове виконання завдання, відсутність власної точки зору на питання.

Критерії оцінювання індивідуально-дослідних завдань

ІНДЗ є частиною підготовки здобувача до заняття. Проводиться у формі письмової відповіді на теоретичні питання, але впливає на формування фахових компетентностей здобувача. У складі письмової роботи міститься одне завдання.

«5» бали – повна, розгорнута відповідь на питання дослідного та творчого характеру, (інноваційні форми презентації – історична реконструкція, відеофрагменти, фільми, художні ілюстрації, схеми); ґрунтовні аналітичні матеріали, реферативні повідомлення; соціальне моделювання.

«4» бали – не досить повна відповідь на питання дослідного та творчого характеру (інноваційні форми презентації – історична реконструкція, відеофрагменти, фільми, художні ілюстрації, схеми); не достатньо обґрунтовано аналітичні матеріали, реферативні повідомлення; соціальне моделювання.

«3» бали – неповні відповіді на запитання, грубі помилки при висвітленні теоретичного матеріалу; недостатно змістовного матеріалу.

«2-1» бали – часткове виконання завдання, відсутність власного бачення вирішення завдань.

Оцінювання виконання тестових завдань

Тестові завдання до кожної теми нараховують 10 питань. Кожна правильна відповідь (за ключем) оцінюється в 1 бал. Максимальна сума балів за тест – 10.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Форма і терміни семестрового контролю з дисципліни для денної та заочної форми навчання визначаються робочим навчальним планом спеціальності, розкладом сесії і включають проведення екзамену.

Семестровий контроль проводиться у формі усного опитування (за програмою екзамену, розробленою для екзамену з цієї дисципліни). Викладачем формуються білети, здобувач тягне білет, письмово формує відповіді на питання до білету і в ході усної співбесіди дає відповіді. Форма проведення семестрового контролю зазначається в робочій та навчальній програмах.

Максимальна кількість балів, що нараховується за екзамен 50 балів.

Таблиця 2

Критерії оцінювання (усних відповідей)

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно» 40 – 50	Відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Спостерігається глибоке володіння матеріалом, здобувач висловлює власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та

	аргументовано викладати матеріал.
«Добре» 15 – 39	Відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Питання висвітлює повно, висвітлення їх завершено висновками, виявлене уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, неточності, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене власне ставлення до змісту питань.
«Задовільно» 1 – 14	Відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; здобувач у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу.

ПІДСУМКОВА ОЦІНКА

За підсумками вивчення освітньої компоненти здобувач вищої освіти може отримати 100 балів (50 балів¹ – поточне оцінювання + 50 балів – контрольне оцінювання (залік).

Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;
 n – кількість залікових кредитів;
 50 балів – залік (залік).

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час екзамену.

Відповідність підсумкових рейтингових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності		Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90-100	A	зараховано
78-89	B	
65-77	C	
58-64	D	
50-57	E	
35-49	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс
2. Навчальні мультимедійні презентації
3. Навчальні фільми

12. Рекомендована література Базова

1. Гірник А.М. Соціальна робота та програми відновного правосуддя: теорія та практика. Навчальний посібник / А.М. Гірник – К., 2009
2. Коваль Р. Шкільна служба розв'язання конфліктів: досвід упровадження. Посібник / Р. Коваль, А.Горова та ін. – К.: Видавець Захаренко В.О., 2009. – 168 с.
3. ЗУ «Про медіацію» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>
4. ЗУ «Про соціальні послуги» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>
5. Створення системи служб порозуміння для впровадження медіації за принципом «рівний-рівному/рівна-рівній» та вирішення конфліктів мирним шляхом у закладах освіти. – К.: ФОП Нічога С.О.. – 2018. – 174 с.
6. Посібник «Комплект програм «Вирішення конфліктів мирним шляхом. Базові навички медіації» – [Електронний ресурс].Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/protidia-bulingu/1-komplekt-programmediatsiya.pdf>
7. Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціально-педагогічний аспект. – [Навч.-метод.посібник] / К.: ФОП Стеценко В. В., 2016. – 192 с. [Електронний ресурс].Режимдоступуhttp://wwwstrada.org.ua/ucp_mod_library_showcategory_65.html
8. Шкільна служба розв'язання конфліктів: досвід уповноваження. Посібник / [Коваль Р., Горлова А., Нікітчук А. та ін.]. – К. : Видавець Захаренко В. О., 2009. – 168 с

Допоміжна

1. ЗУ «Про медіацію» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>
2. Створення системи служб порозуміння для впровадження медіації за принципом «рівний-рівному/рівна-рівній» та вирішення конфліктів мирним шляхом у закладах освіти. – К.: ФОП Нічога С.О.. – 2018. – 174 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>
2. сайт БДПУ <http://bdpu.org>
3. медіатека ФДССО.